

Stavanger
kommune

Temaplan for pollinerende insekter

Stavanger kommune

Stavanger
kommune

Temaplan for pollinerende insekter 2024–2034

Nettside:

Pollinerende insekter | Stavanger kommune

The screenshot shows a web browser displaying the Stavanger kommune website. The page title is "Hvordan skal vi ta vare på de ville pollinerende insektene i Stavanger?". The page includes a navigation menu with links for "Hjem", "Kultur og fritid", "Tur og natur", "Dyr i Stavanger", and "Pollinerende insekter". There is a search bar and a menu icon. The main content area features a "KORT FORTALT:" section with a bulleted list of points. Below this, there is a list of links for further information, including "Humla er svært viktig for oss og naturen", "Hva gjør vi?", "Forslag til temaplan", "Hva ønsker vi innspill på?", "Hvordan skal vi ta vare på de pollinerende insektene?", "Politisk behandling", and "Kontaktinformasjon".

Stavanger kommune

Talende web Nyheter Kontakt Min side English Søk Meny

Hjem / Kultur og fritid / Tur og natur / Dyr i Stavanger / Pollinerende insekter

Hvordan skal vi ta vare på de ville pollinerende insektene i Stavanger?

Oppdatert: 10.11.2023

KORT FORTALT:

- Stavanger kommune ønsker å ta vare på de ville pollinerende insektene i kommunen.
- Nå jobber vi med en plan for å ta bedre vare på disse insektene.
- Nå kan du komme med innspill til denne planen.

[Humla er svært viktig for oss og naturen. Foto: Kjell Mjelsnes](#)

[Hva gjør vi?](#)

[Forslag til temaplan](#)

[Hva ønsker vi innspill på?](#)

[Hvordan skal vi ta vare på de pollinerende insektene?](#)

[Politisk behandling](#)

[Kontaktinformasjon](#)

Kort fortalt

- ❖ Insekter er i tilbakegang verden over – også i Stavanger.
- ❖ F.eks. er en tredjedel av de ville bie- og humleartene i Norge er truet av utryddelse.
- ❖ En viktig årsak er at leveområdene bygges ned eller forringes i kvalitet.
- ❖ Temaplanen er en oppfølging av internasjonale, nasjonale og kommunale planer, mål og forpliktelser om å ta vare på naturmangfold.
- ❖ Temaplanen er et verktøy kommunen skal bruke for å snu den negative trenden.
- ❖ Planen er todelt; Første del inneholder mål for planen, status og utfordringer for pollinerende insekter. Del to er handlingsdelen med oversikt over tiltak for å oppnå målene i planen.

Del 1: Mål, status og utfordringer

Stavanger
kommune

Visjon og mål

Visjon

Stavanger kommune skal være et godt leveområde for ville pollinerende insekter.

Hovedmål

Stavanger kommune skal bevare og øke antallet og mangfoldet av ville pollinerende insekter.

Innsatsområder og delmål

- **Offentlig areal:** Stavanger kommune skal sikre, lage nye og tilrettelegge for flere pollinatorvennlige områder.
- **Insektvennlig i hele kommunen:** Stavanger kommune skal ta hensyn til ville pollinerende insekter i all skjøtsel og forvaltning, og i alle planer og prosjekter.
- **Samarbeid med innbyggerne:** Stavanger kommune skal samarbeide med innbyggerne og informere om hva de selv kan gjøre for å hjelpe ville pollinerende insekter.
- **Insektvennlig jordbruk:** Jordbruket i Stavanger kommune skal øke pollinatorvennlig areal og redusere bruken av plantevernmidler.
- **Bedre kunnskapsgrunnlag:** Stavanger kommune skal sørge for et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Hvordan skal vi oppnå dette?

Kommunen vil bruke følgende strategier for å oppnå målene:

- Øke kunnskap om pollinerende insekter i Stavanger
- Skape gode leveområder for insekter i hele kommunen
- Formidle for å øke bevisstheten blant innbyggere om pollinerende insekter
- Forvalte offentlige utearealer på en måte som ivaretar de ville insektene
- Ha en streng arealforvaltning og følge opp arealnøytralitet for naturverdier
- Bruke stimuleringsstøtte i jordbruket
- Stimulere privatpersoner og bedrifter til å bedre levekårene for ville pollinerende insekter på private arealer

Trusler og utfordringer

- ❖ Menneskeskapt negativ påvirkning
- ❖ Arealbruk og arealbruksendringer
  - Tap og oppdeling av leveområder
  - Slåttemark og ugjødsla beite
  - Kantsoner
- ❖ Fremmede arter
- ❖ Plantevernmidler, miljøgifter og kjemikalier
- ❖ Sykdom og parasitter
- ❖ Klimaendringer
- ❖ Gjødsling

Hva kommunen gjør i dag

- ❖ Blomsterenger
- ❖ Veikanter på øyene
- ❖ Skjøtsel, trær og skog
- ❖ Insekthabitater
- ❖ Vassdrag og våtmark
- ❖ Fremmede arter
- ❖ Gjødning og beite
- ❖ Beplantning
- ❖ Plantevernmidler
- ❖ Kommunale tilskudd

Del 2: Handlingsdel 2024-2028

Stavanger
kommune

Offentlig areal

- ❖ Blomsterenger i kommunale friområder
- ❖ Lage oversikt - områder som kan gjøres mer pollinatorvennlige
- ❖ Skogforvaltning
  - Skjøtsel – lysåpen løvskog
  - La død ved ligge
  - Treslagsskifte
- ❖ Flere og mer varierte bytrær
- ❖ Bevare hule eiker
- ❖ Insekthotell/habitater
- ❖ Restaurere våtmark
- ❖ Fremme stedegen vegetasjon
- ❖ Bekjempe fremmede arter

Delmål 1

Stavanger kommune skal sikre, lage nye og tilrettelegge for flere pollinatorvennlige områder.

- ❖ Begrense bruk av plantevernmidler
- ❖ Luke høymole i blomsterenger
- ❖ Ivareta kantsoner/overgangssoner
- ❖ Åpne opp og skjøtte artsrike områder under gjengroing
- ❖ Hindre at honningbier fortrenger ville bier
- ❖ Oppfordre andre offentlige aktører til insektvennlig drift
- ❖ Øke andel pollinatorvennlige vekster i sentrum – stauder og sommerblomster
- ❖ Vedlikehold av bed – la stauderester stå over vinteren
- ❖ Innarbeide insektvennlig beplantning i utomhusnorm
- ❖ Utrede grønne tak og vegger på kommunale bygg
- ❖ Vurdere muligheter for grønne buskur

Insektvennlig i hele kommunen

- ❖ Artsrike veikanter – kartlegge artsrike veikanter og utsette slått
- ❖ Ikke bruke plantevernmidler som hovedregel
- ❖ Ikke bidra til uønsket spredning av ugras
- ❖ Ikke bygge ned insektvennlige områder – arealnøytralitet
- ❖ Ikke gjødsle på kommunale friområder
- ❖ Balansert beitetrykk på kommunale områder
- ❖ Ikke slå gressplener like ofte
- ❖ Klippe plen ved en høyere gresslengde
- ❖ Kompetanseheving av eget personell
- ❖ Ta hensyn til insekter ved belysning
- ❖ Samarbeid med interesseorganisasjoner og næringsliv

Delmål 2

Stavanger kommune skal ta hensyn til ville pollinerende insekter i all skjøtsel og forvaltning, og i alle planer og prosjekter.

Foto: Kjell Mjøsnes

Samarbeid med innbyggerne

- ❖ Informere om fordeler ved å la gress, markblomster og «ugress» få gro
- ❖ Stimulere til informasjon og kurs i insektvennlig hage og insektvennlig landbruk
- ❖ Pollinering som tema på møter med lokale landbrukslag
- ❖ Stimulere til økt engasjement hos innbyggere ved å samarbeide med aktuelle organisasjoner
- ❖ Informere om private tiltak for innbyggere i kommunen
- ❖ Frøbiblioteket på Mostun videreføres/utvikles
- ❖ Informere om håndtering av ugressartene høymole og landøyda
- ❖ Informere lokale birøktere om temaplanen

Delmål 3

Stavanger kommune skal samarbeide med innbyggerne og informere om hva de selv kan gjøre for å hjelpe ville pollinerende insekter.

Foto: Kjell Mjøltnes

Insektvennlig jordbruk

- ❖ Skjøtte viktige kulturlandskap/naturtyper
  - Kystlynghei og naturbeitemark
- ❖ Opprettholde store områder med ugjødsla beiter
- ❖ Holde i hevd utvalgte kulturlandskap (UKL) på Rennesøy, og andre verdifulle kulturlandskap
- ❖ Øke andel og størrelse på kantsoner
- ❖ Opprettholde åkerlandskap med små teiger
- ❖ Skjøtte varige insekthabitater i landbruket
- ❖ Begrense bruk av plantevernmidler i jordbruket
- ❖ Utvikle lokale frøblandinger for jordbruket og lage støtteordninger for bruk av blomsterfrø
- ❖ Tilskuddsordning for kystlynghei og naturbeitemark klasse B og C
- ❖ Kartlegge verdifulle områder
- ❖ Legge til rette for havnehager med stedstilpassede enkeltstående eller grupper av trær
- ❖ Tett samarbeid mellom landbruksnæring, seksjon for park og natur samt landbrukskontoret

Delmål 4

Jordbruket i Stavanger kommune skal øke pollinatorvennlig areal og redusere bruken av plantevernmidler

Foto: Kjell Mjøltnes

Bedre kunnskapsgrunnlag

- ❖ Identifisere behov for kartlegging av ville pollinerende insekter
- ❖ Kartlegge pollinatorvennlig areal og plantemangfold
- ❖ Insektovervåkning
  - Samarbeid med eksterne, krevende arbeid
- ❖ Revisjon av temaplan for pollinerende insekter

Delmål 5

Stavanger kommune skal sørge for et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Stavanger
kommune

Takk for oppmerksomheten